

Strategische reserve

Advies van de Algemene Energie over de analyse van de volumes in het kader van de strategische reserve – impact de sluiting van Doel 3 & Tihange 2 - juni 2014

02/07/2014

FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie,

Algemene Directie Energie,

Dienst Vergunningen en Nieuwe Technologieën

1. Introduction

Dit advies is door de Algemene Directie Energie opgemaakt met toepassing van artikel 6, §2, van de wet van 26 maart 2014 (door de Kamer van Volksvertegenwoordigers goedgekeurd op 13 maart 2014) en van artikels 7bis en 7et van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt ("electriciteitswet").

De wet van 26 maart 2014 (door de Kamer van Volksvertegenwoordigers goedgekeurd op 13 maart 2014) heeft immers tot doel voor de Minister tot wiens bevoegdheid de energie behoort, in de electriciteitswet de mogelijkheid te integreren om de transmissienetbeheerder op te dragen voor een gegeven periode een zogenaamde strategische reserve aan te leggen die in geval van risico op schaarste geactiveerd kan worden. Door de recente marktevoluties (onder meer de prijzen voor gas en electriciteit) is de rendabiliteit van de electriciteitscentrales en meer bepaald van de gascentrales onzeker geworden. Het is derhalve nodig te voorzien in een mechanisme dat geactiveerd kan worden wanneer er op korte termijn in bepaalde omstandigheden een niet onbelangrijk risico op schaarste wordt geïdentificeerd en er, tegelijkertijd, productie-eenheden worden stilgelegd en/of in de mottenballen worden gelegd (d.w.z. tijdelijk zijn stilgelegd) wegens marktomstandigheden die door de privé-producenten onvoldoende gunstig worden geacht. Dergelijk mechanisme is eens te meer noodzakelijk in een de Belgische context van kernuitstap tussen 2015 en 2025. Ten einde de bevoorradingszekerheid te vrijwaren, zullen de eenheden waarvoor een kennisgeving is gebeurd inzake tijdelijke of definitieve stillegging en de eenheden die daadwerkelijk in de mottenballen zijn gelegd verplicht worden deel te nemen aan de procedure voor de aanleg van de strategische reserve. De offerten inzake vraagzijdebeheer die het electriciteitssysteem moeten helpen het hoofd te bieden aan de verbruikspieken en zo de bevoorradingszekerheid helpen te garanderen, zullen mogen deelnemen aan de strategische reserve.

In de praktijk bezorgt de Algemene Directie Energie – overeenkomstig artikel 7 van de electriciteitswet – "De Algemene Directie Energie maakt een advies over aan de minister, aangaande de noodzaak tot het aanleggen van een strategische reserve voor de volgende winterperiode. Indien het advies besluit dat er een noodzaak bestaat om zulke reserve aan te leggen, bevat het eveneens een voorstel van volume voor deze reserve, uitgedrukt in MW. Desgevallend, kan de Algemene Directie Energie een advies uitbrengen tot aanleg van de reserve tot drie opeenvolgende winterperiodes. Indien het voorstel van volume betrekking heeft op twee of drie opeenvolgende winterperiodes, bepaalt het voorstel van volumes voor de laatste (twee) periode(s) de minimaal vereiste niveaus, die opwaarts herzien kunnen worden in de loop van de volgende jaarlijkse procedures."

Bijgevolg, belast het « Ministerieel Besluit van 3 april 2014 houdende instructie aan de netbeheerder om een strategische reserve aan te leggen vanaf 1 november 2014 » de netbeheerder een volume ter grootte van 800MW te contracteren. Bovendien bepaalt het zelfde koninklijk besluit in zijn artikel 3 dat : « Op basis van aannemelijke aanwijzingen van een risico dat de kernreactoren van Doel 3 of Tihange 2 niet beschikbaar zouden zijn voor de winterperiode 2014-2015 kan de netbeheerder, op basis van een nieuwe analyse van zignentwege en van een nieuw

advies van de Algemene Directie Energie, door Ons gemachtigd worden om voor een gegeven periode een bijkomend volume strategische reserve te contracteren op basis van de offerten die zullen ontvangen zijn in het raam van de procedure die ingevolge dit besluit wordt opgestart”.

Gelet op de huidige onzekerheid inzake de beschikbaarheid van de centrales van Doel 3 en Tihange 2 voor de volgende winter, heeft de bestuurder een nota gestuurd naar de Algemene Directie Energie van de FOD Economie betreffende de raming van de volumes die nodig zijn voor de winter 2014/2015, in de hypothese van een onbeschikbaarheid van Doel 3 en Tihange 2.

Dit document vormt:

- het advies van de Algemene Directie Energie over het verslag van Elia, " analyse van volume in het kader van de strategische reserve - impact van Doel 3 en Tihange ".

2. Rapport van de waarschijnlijkheidsanalyse van Elia voor de winterperiode 2014-2015, in geval van onbeschikbaarheid van Doel 3 en Tihange 2

Het verslag werd gerealiseerd door ELIA en verstrekt aan de Algemene Directie Energie op 3 juni 2014.

De hypothesen van de voorgaande « analyse van het volume in het kader van de strategische reserves (<http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/energie/>

[Energiebevoorrading/zekerheid/strategische reserve elektriciteit/](#)) uitgevoerd door de transmissienetbeheerder en verstrekt op 20 maart 2014 aan de Algemene Directie Energie blijven geldig. De enige verandering inzake hypothesen bestaat erin om de productiecapaciteit te reduceren tot 2.014 MW, met het doel de impact van een mogelijke onbeschikbaarheid van Doel 3 en Tihange 2 te bestuderen.

Het betreft hier eveneens een waarschijnlijkheidsanalyse; in dit verband herinneren we eraan dat de werkelijke resultaten altijd afhankelijk zullen zijn van externe uitzonderlijke omstandigheden, met andere woorden, het is een model en het zal nooit 100% overeenkomen met de werkelijkheid.

De netbeheerder besluit met het bevestigen van de noodzaak om een strategische reserve samen te stellen : - tussen [1200 en 2100 MW] om de bevoorrading/zekerheid te verzekeren voor de winterperiode 2014-2015

De ondergrens van 1200MW wordt verkregen met een maximale importcapaciteit (geen grote incidenten op het netwerk en beschikbaarheid van elektriciteit op de markt) en door het optimaliseren van de beschikbaarheid van de

productiecapaciteiten in de winter via de aanpassing van de onderhoudsschema's verschillende eenheden.

3. Advies van de Algemene Directie Energie voor de winterperiode 2014-2015

Ter herinnering, voor 2014-2015, werd de strategische reserve door Elia op 0-800 MW geraamd.

In geval van onbeschikbaarheid van Tihange 2 en Doel 3, vertegenwoordigt de impact op de bevoorrading van elektriciteit een verdere vermindering van de productiecapaciteit met 2014 MW. In dit geval wordt de vereiste reserve naar boven bijgesteld en wordt deze tussen de 1200 en 2100 MW geraamd door Elia.

Momenteel wordt dit verlies van twee productie-eenheden gecompenseerd door de dagmarkt in combinatie met deze van de buurlanden, via de interconnecties. De interconnectiecapaciteit voor gelijktijdige uitwisseling van elektriciteit met onze burens van de zone "Centraal West-Europa" wordt vastgesteld op 3500mW tijdens de winter (van half oktober tot half april), in afwezigheid van netwerkincidenten en op voorwaarde dat de stroom beschikbaar is op de buitenlandse markten.

Zoals reeds vermeld in haar verslag van 2 april 2014, herinnert de AD Energie aan de invloed van bijzonder lage temperaturen in de winter op de bevoorradingzekerheid van de energievoorziening in het land. Inderdaad, de Belgische vraag is vooral in de winter gevoelig voor temperatuur, door de elektrische verwarming, die de mogelijkheden van invoer uit Frankrijk sterk beperkt. Een temperatuurdaling met een graad veroorzaakt een toename van het opgevraagde vermogen of van de Belgische elektrische lading met ongeveer 50-115 MW, afhankelijk van het uur van de dag.

Analyse van de situatie voor de winterperiode 2014-2015

Als we de kritische situatie van 17 januari 2013 nogmaals bekijken, werd België geconfronteerd met een limiettoestand vanuit een perspectief van balancerings van het net als gevolg van twee uitzonderlijke omstandigheden:

1. Een strenge winter, met 6 ° C onder de normale seizoentemperaturen;
2. De plotselinge stillegging van Doel 3 en Tihange 2 (respectievelijk 1006MW en 1008MW)

De vraagpiek van 2013/01/17 bedroeg 13.606 MW in 2013 (winter 2012-2013). Rekening houdend met de "worst case" van 1% stijging in twee jaar krijgen we een vraag van 13.879 MW voor de winter 2014-2015.

Als we vergelijken met de beschikbare capaciteit voor de winter 2014-2015 (rapport van ELIA van 20/03/2014, verminderd met de capaciteit van Doel 3 en

Tihange 2, zijnde 2014 MW) die wordt geschat op 9.132 MW, zou het "te overbruggen" saldo tussen vraag en aanbod, 4747 MW bedragen.

Volgens de gegevens van Elia bedraagt importcapaciteit waarmee rekening wordt gehouden in de winter, 3500 MW. Nochtans kunnen factoren (bv. incidenten op het netwerk) dit vermogen beperken.

Indien de invoer 3500 MW zou bedragen, moet een reserve van 1.247 MW worden overwogen.

Het bepalen van een vastgelegde bovengrens van een geschatte strategische reserve voor de winter 2014/2015 die door Elia wordt geschat op 2.100 MW is gerechtvaardigd bij een situatie waarin België niet kan importeren uit Frankrijk tijdens het piekverbruik (energie niet beschikbaar op de markt) of in de situatie van een beperkte importcapaciteit tot 2700 MW / 2800 MW vanwege een extreem netwerkincident dat zich voordeed in België of in een buurland.

Besluit

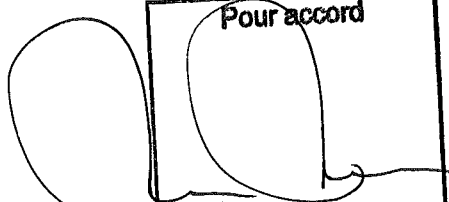
De verlengde stilleggingen van Doel 3 en Tihange 2, waardoor een onbeschikbaarheid van 2014 MW wordt veroorzaakt, kunnen substantiële gevolgen hebben voor de bevoorrading van elektriciteit voor de winter 2014-2015.

De AD Energie merkt op dat het bevoorradingstekort zal worden versterkt door de sluiting van Doel 1 vanaf 15 februari 2015.

De samenstelling van een strategische reserve van 2100 MW zou het mogelijk maken om rekening te houden met het risico van niet-beschikbaarheid van energie op de markt tijdens een strenge winter en een incident op het CWE-netwerk. Evenwel, met het oog op het optimaliseren van de beschikbaarheid van de productiecapaciteiten in de winter, door aanpassing van de onderhoudsschema's van de verschillende eenheden, van de specifieke maatregelen genomen door België (beheer van de vraag, permanent toezicht op de beveiliging van de bevoorrading, optimalisatie van interconnecties) adviseert de AD Energie om de minimale strategische reserve te verhogen tot 1200MW voor de winterperiode 2014-2015.

Tenslotte, stelt de Algemene Directie Energie daarom voor aan de heer Staatssecretaris om aan de beheerder van het vervoersnetwerk Elia opdracht te geven om de reserve met 400Mw te verhogen op basis van artikel 3 van het Ministerieel besluit houdende instructie aan de netbeheerder om een strategische reserve aan te leggen vanaf 1 november 2014 om een niveau van 1200MW te bereiken voor de winter periode 2014-2015.

Pour accord

Nancy Mahieu
Directeur-général a.i.